

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

K desetletnici „Danice“.

Veliko, pomenljivo slovesnost bodo v dneh 11., 12. in 13. t. m. praznovali slovensko katoliško dijaštvo v Ljubljani. Kdor le ljubi sveto katoliško cerkev in naše slovensko ljudstvo, ta bo vse v duhu v tistih dneh v Ljubljani. A zakaj se grč? „Danica“, društvo slovenskih katoliških visokošolcev na Dunaju, bode praznovala desetletnico svojega obstanka! Kdo ne pozna „Danice“? Kdo se ne spominja onih časov, ko se je prvokrat zaslislalo to ime po slovenskem ozemlju? Koliko veselje je zavladalo tedaj na eni strani, a koliko sovraštva, zasmeha in preziranja tudi na drugi!

Vsi oni so jo zasovražili, ki so sovražili katoliško cerkev. Kajti „Danica“ se je nazvala katoliško ter proglasila s tem, da so v njej samó taki visokošolci, ki verujejo, da je Jezus Kristus Bog, da je katoliška cerkev edino prava cerkev, da se slov. ljudstvo brez katoliške cerkve prav gotovo pogubi.

A le prav malo je bilo spočetka takih visokošolcev v „Danici“. Kajti vsi drugi se niso zmenili dosti za vero; sramovali so se katoliške cerkve, in Boga niso hoteli več poznati. In ker so visokošolci v „Danici“ pričeli pred vsem svetom izpovedati, da verujejo v Boga in v resnice katoliške vere ter da hočejo le v smislu teh resnic živeti ter enkrat delati za slov. ljudstvo v domovini, zato so jih pričeli napadati vsi oni, ki so tiste resnice zavrgli. Obrekovali so jih na vse mogoče načine; podtikali so jim, da so v društvu le radi tega, da bi podpore dobivali — kar je bilo seveda le podla laž; očitali so jim hinavščino in licemerstvo; rogali so se jim, kjer so jih le videli, in izogibali so se jih, kakor da bi bili okuženi; da, pisarili so celó o njih, da ne poznajo ljubezni do lastnega ljudstva... Vse to so morali prestajati slov. kat. visokošolci v „Danici“; in ne samo

tedaj, kadar so bili na Dunaju, ampak tudi, kadar so bili doma. Sovražili in napadali so jih povsod.

A vendar se niso zbalí nikogar. Mirno so trpeli za svoje versko prepričanje; in navzlic vsem napadom od strani nasprotnikov je njih število raslo vedno bolj in bolj. Tudi v Gradcu so se dobili visokošolci, ki so javno pred svetom hoteli pokazati, da so katoličani. Tudi ti so si ustanovili svoje društvo; „Zarja“ se imenuje to društvo, ki ima v Gradcu prav tiste naloge, kakor „Danica“ na Dunaju.

Letos je torej ravno deset let, kar se je del slov. dijaštva organiziral pod praporom katoliške vere ter s tem izrekel, da bodo pozneje njegovi člani delali med narodom v duhu njenih nauk. Tu tliči vsa dalekosežnost in ves pomen te organizacije. Dijaki, ki študirajo na visokih šolah v tujini, prihajajo čez nekaj let zopet v domovino ter delujejo tukaj vsak v svojem poklicu bodisi kot profesorji na srednjih šolah, bodisi kot zdravniki, bodisi kot advokati, bodisi kot uradniki pri sodiščih, itd. Oni postajajo tudi deželni in državni poslanci. Razvidno je, da imajo na takih mestih velik vpliv na ljudstvo. A razvidno je tudi, da je tak vpliv zelo, zelo škodljiv, ako ga izrabljajo v ta namen, da razširjajo slabe, napačne nauke med mladino in med ljudstvom. Ako ti može mrzijo in sovražijo katoliško cerkev, si bodo prizadevali, tudi mladino in ljudstvo privedi do tega, da začne nasprotovati cerkvi, duhovščini, škofom in da začne tako živeti, kakor da bi Boga in cerkve ne bilo. V taki nevarnosti je bilo tudi slovensko ljudstvo. A tedaj je zavrelo na Slovenskem, in pod vodstvom nekaterih mož se je začel boj proti cerkvi in Bogu sovražnemu duhu povsod. Tudi slovenski katoliški visokošolci so se združili in si ustanovili najprej „Danico“ na Dunaju, potem pa še „Zarjo“ v Gradcu. Združili so se, da bi se jednaki po mišljenju neovirani in nemoteni od drugih mogli vzgajati v može, ki bi en-

krat vplivali na ljudstvo v smislu resnic katoliške vere ter te resnice zamogli in znali tudi braniti proti vsem nasprotnikom. Tu vidimo, kakó veliko, kakó vzvišeno nalogo imate „Danica“ in „Zarja“! Slovenski dijaki imajo sicer mnogo društev, a samo v teh dveh so oni slovenski visokošolci, ki se katoliške vere ne sramujejo; ki hočejo enkrat kot može vsak v svojem poklicu tudi misliti takó, govoriti in živeti med mladino in med ljudstvom, kakor ta vera uči ter jo hkratu braniti proti vsem, ki ji nasprotujejo. Ali ni to velika naloga? Ni čuda potem, da simpatizirajo vsi veliki dobrotniki, vsi pravi ljubitelji slov. ljudstva z onim dijaštvom, ki je organizirano v „Danici“ in „Zarji“!

A še drugo idealno lastnost vidimo pri dijaštvu, ki se je pred desetimi leti organiziralo na temelju katoliške vere. Do tedaj se nikdo med slov. dijaštvom ni navduševal za resno delo med ljudstvom. Kar se je v tem oziru delalo, ostajalo je vedno le pri besedah, pri zabavah in pri pijači. Slovenski katoliški dijaki so bili prvi, ki so sprejeli resno delo za narod v svoj program. Celó njih geslo povdarja delo! „Na delo krščansko!“ se njih geslo glasi.

Njih zgledu so potem sledili v novjšem času tudi drugi dijaki. Toda ti dijaki, ki jih hočejo glede dela posnemati, nočejo nič slišati o katoliški cerkvi. Oni pravijo, da je katoliška cerkev sovražnica slov. ljudstva. S svojim delom hočejo torej slov. ljudstvo bodisi prikrito, bodisi odkrito, odvracati od cerkve, od vere in od Boga. In zato vidimo zopet, kako velikanski pomen ima oni del slov. dijaštva, ki se klanja Jezusu Kristusu kot Izveličarju in Bogu in ki hoče v smislu Njegovih nauk delati za ljudstvo.

To dijaštvo praznuje torej v teh dneh desetletnico svojega obstanka. Slovensko ljudstvo gleda v njegovi sredi svoje najboljše sinove. Kajti tu so oni visokošolci, ki že od prvega početka svoje organizacije povdarjajo neustrašeno in

pogumno vedno in povsod, da je vera katoliškega slovenskega ljudstva tudi njih vera; da je tudi njim najdražje vse ono, kar je slovenskemu ljudstvu najdražje. Tukaj in samó tukaj so oni visokošolci, ki hočejo enkrat kot odločni značaji živeti tako, kakor katoliško slovensko ljudstvo živi. Tukaj so oni visokošolci, ki delujejo in hočejo vedno dejstvovati svojo ljubezen do slovenskega ljudstva s takim delom, kakor je to ljudstvo želi in pričakuje od svojih vzgojiteljev in voditeljev, z delom namreč v smislu duha katoliške vere.

A zopet si je treba predočiti, da mora to dijaštvo ravno radi tega zelo mnogo trpeti in prestajati od drugega slovenskega dijaštva, ki o katoliški veri noče nič slišati. Zato pa naj katoliško slov. ljudstvo ravno v teh dneh povsod pokaže, da ljubi „Danico“ in „Zarjo“, da ljubi katoliške visokošolce, ki so tukaj v teh družnih združenih. Sedaj v teh pomenljivih dneh naj se vsaj v duhu ozira tja v Ljubljano; naj svojim zvestim sinovom tamkaj pove, kako se veseli njih poguma, kako odobrava njih nastopanje in njih delo; in naj jih s pozdravi in častitkami navduši k neomahljivej vstrajnosti in k novemu pogumu ter naj jih takim načinom zagotovi, da zaupa le njim, da veruje le njim, da pričakuje le od mož iz njih srede nesebične, idealne požrtvovalnosti pri delu in boju za svojo boljšo bodočnost.

O uživanju opojnih pijač.

(Dalje.)

Iz navedenih številčk menda vsak lahko spozna, kako velika je škoda, ki izvira od uživanja opojnih pijač, v kolikor se da zasledovati. Pa bo morda kedo ugovarjal, rekoč, da je pač tudi dobiček, katerega ima človeštvo od uživanja opojnih pijač, velik. Poglejmo. Dobček imajo menda pridelovalci in izde-

ki je bil tu nadškof l. 1560, 119. po vrsti. (Prvi je bil Anatolon.) Njegovi ostanki počivajo v srebrni krsti, obloženi z zlahčnimi kamni, ki je zdaj za oltarjem v grobnici. Napraviti jo je dal Filip IV., kralj španjski. Ta grobnica je stala štiri milijone frankov. Tu goré vedno luči. Pri tem oltarju sva tudi opravila najsv. daritev ter se spominjala tudi svojih dragih rojakov.

V zakristiji je slonokoščeni križ, ki ga je rabil sv. Karol. Po cerkvi so razni kipi in spomeniki, pa predragi svetilniki; okna so poslikana s 350 slikami iz sv. pisma. Izmed oltarnih slik je tudi ona, ki kaže, kako je sv. Ambrož dal odvezo cesarju Teodoziju. V desni povprečni ladiji v kotu je varih, ki daje izkaznice za vrh stolpa in prodaja kazipote, kar se mi ni zdelo uprav primerno. Tako tudi ne dovolj dostojna spomenika dveh Medicijev, ki sta onde blizo. Tlak je iz marmornega mozaike. — Na vrh stolpa vodi 494 stopnic, proti vrhu so tako ozke, da se ti je težko ogniti, če koga srečaš. „Nesreča!“ so deli Lah, ko so stopali navzdol proti nama. Prekrasen razgled se ti odpre po strehi sami, kjer je prepolno stolpičev in kipov in cvetic in drugih okraskov, umetno izrezljanih in izklesanih, in zmajev za odvod vode.

LISTEK.

Cvetje z vrtov večnih višav.

Nabral: dr. Andrej Pavlica.

Bog.

Za ognjem šumljanje tanke sapice.
Kralji III, 19, 11.

Na višavah večnih stal sem trepetaje:
Duh moj čakal v sémogočnega Boga je.
Glej — pred Bogom velik, močen piš z višine,
ki prevračal hribe je in trl pečine.

Že zagrnil sem obraz, zaplakal milo,
toda v pišu strašnem ni Gospoda bilo!

In potres, ki gibal zemlji je tečaje,
vstajal je za pišem gore odpiraje.

Spet zagrnil sem obraz, zaplakal milo,
a v potresu tudi ni Gospoda bilo!

Za potresom silen ogenj se je vžigal,
ki od zemlje do nebes srđito se je dvigal.

Spet zagrnil sem obraz, zaplakal milo,
ali v ognju tudi ni Gospoda bilo!

Še mi stresal dušo strah grozan je,
glej — za ognjem tanke sapice šumljanje,

v sapici pa Bog v tajinstveni tihoti,
plove duši moji milostno naproti...

Spomini s pota.

(Dalje.)

Izbrala sva si v stanovanje hotel Pozzo & Central, da bodeva blizo milanske stolnice. In takoj ko se malo okrepčava, odideva na glavni trg k stolnici. Veličastna zidava v gotiškem slogu, vsa iz belega marmorja — zmagovalje krščanske umetnosti, po pravici ponos Milančanov! Dolgo časa sva pohajala okoli tega veličastnega „doma“ ter ga ogledovala za danes le od zunaj. Tu ni videti nič okornega, vse je lepo izdelano. Okoli in okoli so vdolbeni v zidovje lični stebri, kipi in drugo lepote. V okvirih oken stoji več podob. Streho obrobja nad sto stolpičev, in na vsakem je 10—20 umetnih kipov. Vseh je nad 2000, pa še ni delo končano! — Nato se obrneva proti galeriji Viktorja Emanuela. Kaj je to? V podobi križa so nekatere najlepše ulice pokrite s železnimi oboki in krite s steklom; na sredi je velikanska steklena kuplja, visoka 50 metrov. Napravljena je bila l. 1865—67 po Mengoniju; žal, da se je ta ponesrečil l. 1877, ko je padel s portala. Pod to streho so kipi slavni Lahov, prekrasne kavarne, prodajalnice; to pokrito tržišče pa služi tudi za izprehajališče ob vročini in ob dežju. Raz-

svetluje ga 2000 plinovitih luči. Zna se, da je tu vse gmolelo in mrgolelo do pozne noči; saj na jugu začne šele zvečer pravo življenje.

Drugo jutro je bila prva najina pot v stolnico. Ah, tak pogled! Zdi se ti, da si vstopil v veličasten gozd z velikanskimi drevesi, kjer ti oko jedva dosega do drevesnih kron. Ogromno cerkev podpira in deli 52 velikanskih stebrov; vsak stebel ima 16 stopinj, ali dva in pol metra v premeru. V štirih vrstah so, v vsaki po 13; in tako je razdeljena cerkev na 5 ladij. Poleg tega pa ima, ker je zidana v obliki križa, še tri povprečne ladije. Vsa dolgost cerkve meri 148 metrov, širjava pri vratih 67 metrov, na drugem koncu pri glavi pa 88 metrov. Visokost kupole je 68 metrov, najvišjega stolpa pa 109 metrov. Prostora je torej za 40.000 oseb; po velikosti je tretja cerkev. (Prva je sv. Petra v Rimu, druga gotška stolnica v Sevliji.) Lah zavejo svojo stolnico 8. čudež sveta. Začel jo je zidati l. 1386 l. G. Visconti, dokončano pa je bilo pročelje l. 1805. Veliki oltar je iz pozlačene brona s korintskimi slapi. Nad tabornakljem so kipi apostolov, ki okrožujejo Kristusa. Ta oltar je dal napraviti papež Pij IX. Pod kupolo pred velikim oltarjem je grobnica sv. Karola Borom.,

lovalci opojnih pijač, t. j. vinogradniki, pivovararji in izdelovalci žganja; nadalje prodajalci na debelo in na drobno, ti so, veletržci in gostilničarji; slednjé država, dežela in občina.

Ljudje so prepričani, da ima vinogradnik toliko več dobička od svojega trudapolnega in dragega obdelovanja vinogradov, kolikor več ljudje pijejo. Pa to ne odgovarja resnici. Poslušajte! Vinogradniki ne morejo pridelati toliko pristnega vina, kolikor ljudje zdaj zahtejo opojnih pijač t. j. kolikor se v resnici porabi. Zato je treba poleg naravnega vina izdelovati še mnogo ponarejenega. Poraba pa se vedno bolj množi, za to poskrbijo izdelovalci ali ponarejalci vina, ki so večinoma fabrikantje, veletržci in judje, da ustrežejo žejnemu človeštvu. Kolikor več vina se pa naredi, kolikor več se ga vvozi iz Italije in drugod, toliko bolj po ceni je vino, toliko bolj kup morajo vinogradniki prodajati svoje pristno blago. Pivci v krajih, kjer ne raste vine, pijejo vse, kar je podobno vinu, naj bo že iz vinograda ali iz fabrike. Gostilničarji pa rajši kupijo in točijo vino, ki je boljši kup, tedaj ponarejenega. Seveda ne vsi, ker je še vedno nekaj poštenih krčmarjev. Pošteni vinorejci pa morajo dati svoje blago pod ceno, ter ga prodajati v domače krčme, kjer ga morajo potem sami piti, seveda ne več po tisti ceni, kakor so ga prodali. Zato pa je tudi splošna revščina v vinorodnih krajih večja, kakor drugod. Ako bi bili ljudje zmerni, bi ne pili vsako žlobudro, ter bi množina vina, ki se ga v Evropi pridelava iz trte, zadostovala za celo Evropo, naravno vino bi se porazdelilo na vse kraje, kjer ga ne pridelujejo, cene vinu bi se zvišale in vinogradniki bi ne bili prisiljeni lastni pridelek sami popiti. Tedaj vidimo, da vinorejsko ljudstvo nima dobička od pijančevanja, ampak bi ga imelo le od splošnega zmernega uživanja.

Pivo se izdeluje v tovarnah; tovarnarji pa so bogati ljudje, katerih ne prištevamo ljudstvu, ampak kapitalistom. Ti ljudje se nimajo bati ne toče, ne trne uši, ne drugih nezgod, ampak več piva ko skuhajo, več ga prodajo žejnemu človeštvu. Kolikor več piva se zlije v žejna grla, toliko več denarja se zlije v nenasične žepe kapitalističnih tovarnarjev. Velike tovarne uničujejo s svojo konkurenco male, tako da se število pivovaren vedno manjša, množina piva pa vedno raste. Prvi pivovarar v Avstriji je jud Dreher. Tisti pa, ki največ občutijo gorje kapitalizma, namreč delavci po mestih, v svoji nevednosti pospešujejo moč svojega največjega sovražnika kapitalizma.

Pa tudi od nezmernega uživanja žganja nimajo kmečki izdelovalci dobička. Kar je pristnega žganja, se popije ponajveč v kraju, kjer se ga izdelava. Kmet ga pridelava, kmet ga popije, bodisi doma ali v žganjarji. Kolikor več moči hoče kmečki gospodar dati svojim delavcem z žganjem, toliko nemarnejše delavce si napravi. Kar pa popije gospoda po mestih finih likerjev in delavsko ljudstvo špiritnega žganja, to je zopet iz kapitalističnih tovarnen, katere imajo toliko več dobiček, kolikor več moči si ubogo zaslepljeno ljudstvo skuša pridobiti z žganjem, s katerim hoče utopiti svojo revno in žalost.

Da imajo vinotržci in gostilničarji posebno v mestih velike dobičke od nezmernega uživanja, menda ne bo nihče tajil. Če kak gostilničar propade, je tega

Prelep je pogled po obširnem mestu, njegovih cerkvah, galeriji V. Emanuela, palačah itd. Enako tudi po okolici tja gori do snežnih velikánov. To je treba poskusiti in videti!

Po zajutreku sva najela izvoščeka ter si ogledala še nekatere cerkve in druge reči. Najprej v cerkev Marije milostne. Sezidana je bila v 15. veku s kupolo na tri nadstropja po načrtu Bramantija. Tu je mnogo lepih slik, v četrti kapeli desne ladije slavne slike na presno od Ferrarja. — Posebna znamenitost pa je blizo te cerkve v nekdanji obednici dominikanov. Tu je namreč original „zadnje večerje“, ki ga je naslikal Leonardo da Vinci z oljnimi barvami na steni. Žal, da je slika precej poškodovana, ker rabili so dvorano baje v vojnah za hlev. Slika je tako živa, da sama „govori“, posebno Kristus je veličastno naslikan. V sobani je več posnetkov zgornje slike od drugih umetnikov, ki so pa le podobni originalu.

(Dalje pride.)

kriva le velika konkurenca med gostilničarji samimi, ki hočejo drug drugega požreli, ne pa ljudska zmernost.

Ako bi vesled zmernega uživanja opojnih pijač propadli bogati tovarnarji piva in žganja, ter se zmanjšalo število gostilničarjev, bi to ne bila nobena škoda za človeštvo. Ljudstvo ni za to na svetu, da s svojo lastno škodo redi kapitaliste in gostilničarje.

Da pa ima država dobiček od uživanja opojnih pijač, kakor je zdaj v navadi, ta trditev je le slepilo. Res, da država vleče na videz velikanske dobičke od davkov in naklad na opojne pijače. Brezvestnim državnikom ni dosti mar blagor ljudstva, ampak njim je le za to, da dobijo kolikor mogoče veliko davka, katerega vzamejo tam, kjer ga ljudstvo najrajši da. Glede tega mnogi državniki zlorabijo slaba nagnenja ljudstva. Tisti, ki so naložili davek na opojne pijače in tobak, so morda imeli dober namen, zatreči neizmerno uživanje, resnično pa je, da z visokim obdačenjem niso nikjer zatrli ali le zmanjšali nezumno uživanje, ampak le pomnožili so državne doklade; ljudstvo pa hira in se pritožuje čez velikansko breme raznih davkov, ne sluti pa, da s svojim neizmernim uživanjem plačuje največji davek. V ljubi Avstriji je bil v proračunu za l. 1898 postavljen dohodek od tobaka na 98 mil. glđ., od državnega davka na pivo in žganje na 76 mil. glđ., tedaj 8 glđ. davka na osebo. Davčna moč ljudstva vesled tega vedno bolj gine, nezadovoljnost raste, stroški za norišnice, bolnišnice, hiralnice, ječe, policije, vojaštvo in drugo vedno rastejo itd. Potem naj se upa še kdo trditi, da ima država dobiček od davka na obilno uživanje opojnih pijač. Kar velja za državo, velja tudi za dežele in občine.

(Konec pride.)

Rusko-japonska vojska.

Torej se misli general Kuropatkin še umikati proti severu in je zaradi tega tudi odredil, da so Rusi zapustili Ljaojangu. Tako bi bilo vsaj sklepati iz njegovih zadnjih brzojavk na cara, katere so listi priobčili te dni, in ako niso iste falsificirane. Zadnje dni polnijo japonski listi svoje predale z vsakovrstnimi vestmi, dohajajočimi izključno iz japonskih virov in po največ iz Tokija, ki si pa druga drugi tako nasprotujejo, da zamore vsaki le količkaj razsodni čitatelj, koj spoznati, da so vse te vesti ali popolnoma izmišljene, ali pa strašno pretirane. S temi vestmi bi hoteli omenjeni listi svoje čitatelje preveriti, da je bil general Kuropatkin v bojih, ki so se vršili te dni pri Ljaojangu, popolnoma poražen ter da bode že danes ali jutri vsa njegova vojska od Japoncev ujeta, ter da zadene Rusijo pri Ljaojangu jednaka osoda, kakoršno je svoj čas zadela Francoze pri Sedamu. Zato pa vlada med japonski neizmerno veselje, ki pa ne bo trajalo po našem mnenju niti dober teden dni. Da so naravno smešne vse trditve o popolnem porazu Rusov in o zajetju Kuropatkinove vojske, dokazujejo ravno brzojavke generala Kuropatkina na cara, katere hočemo tu navesti. Kuropatkinova brzojavka od dne 2. t. m. se namreč glasi: Včeraj, ko se je jelo mračiti, so napadli Japonci naše pozicije pri Sinkvantunu; ali bili so po silnem boju odbiti. Po noči so ponovili napad, in sicer z vspehom, kajti pahnili so nazaj jeden naš polk, ki se je moral umakniti proti Sakutunu. Umaknitev tega polka pa je imela za posledico, da so tudi druge naše vojne čete zapustile omenjene pozicije. Danes zjutraj začele so naše čete zopet napredovati, da bi zopet izvojevale pozicije pri Sinkvantunu. Ob zori sem zapričel zopet boj s Kurokijem. O poludne je začelo streljati naše topničarstvo, pešci pa so napadli sovražnika, da bi zopet izvojevali izgubljene pozicije. Po noči pa so bombardirali Japonci Ljaojangu, mesto in postajo. Naše izgube so bile prav neznatne. V tem trenutku pa sem dobil od poveljnika posadke v Ljaojangu to-le vest, in sicer ob 10. uri in pol zvečer. Japonci so napadli središče naših pozicij, a bili so odbiti z velikanskimi izgubami. Od naših ljudi, nabajajočih se v utrdbah, padlo je šest mož.

Dne 3. t. m. pa je Kuropatkin zopet brzojavil carju; in sicer tako-le: Prejšnjo noč pričel je sovražnik zopet z ofenzivo in se je polastil večine naših pozicij pri Sinkvantunu. Vojne čete, ki so se nahajale na teh pozicijah, so se umaknile na pozicije zadnjih straž, ki se nahajajo med vami Čansutun in Sičent. Prvi sibirski

kor, ki je imel zadnjih pet dni velike izgube in ki je bil v nevarnosti, da bi ga sovražnik ne obkolil, se je prejšnjo noč umaknil za nekoliko kilometrov proti vzhodno-zapadni strani. V očigled takim okolnostim sem zaukazal, da se Ljaojangu zapusti in da se začne umikanje proti severu.

Na istinitosti tega, ako je res Kuropatkin to poročal — in to trdijo baš japonski — ne dvomi in ne more dvomiti nikdo, ker Kuropatkin ne zna lagati, kakor delajo to japonski poveljniki, ampak govori vedno le golo resnico.

Iz tega je pa tudi popolnoma razvidno, da Kuropatkin pri Ljaojangu ni bil poražen in celo tepen ne, ako se pomisli, da so Rusi tu izgubili le 5000 mož, dočim so jih Japonci, kakor sami pripoznavajo, izgubili najmanj 25.000.

S tem pa je Kuropatkin že dosegel svoj namen. Dokler ni njegova armada v stanju z ofenzivo prepoditi Japoncev, dotlej nima nobenega pomena pridobivati na terenu in mu je le na tem, da izvabi Japonce čimdlje od svoje baze ter jih kolikor mogoče oslabi. Če bi se Kuropatkin umaknil iz Ljaojanga, bi to storil le iz taktičnih nagibov za toliko, dokler ne pride jesen in ne dobi po novi železnici dovolj vojaštva, municije in živeža. Že sedaj je jasno, da Kuropatkin pri Ljaojangu ne sprejme tolikrat napovedane odločilne bitke in da torej ne more biti govora o kaki japonski zmagi. Vsi boji okrog Ljaojanga imajo namen, oslabilo Japonce, in ta namen se je dosegel.

Z bojišča ni došlo danes nobenih važnih vesti. Opomniti pa je, da so tudi japonski listi prišli do spoznanja, da je smešno govoriti o porazu Rusov v bojih pri Ljaojangu, ter da se je Kuropatkin s svojimi četami umaknil, in sicer v najlepšem redu k jantajskim rudnikom popolnoma v smislu svojega vojnega načrta.

Dne 2. t. m. so Japonci zopet napadli Port Artur, a bili so zopet z velikanskimi izgubami obiti.

V nedeljo ob 1. uri popoldne je brzojavil maršal Ojama: Ob 9. uri popoldne smo po boju, ki je trajal ponoči in danes zjutraj, postali popolnoma gospodarji Ljaojana. Naše izgube so baje velike. O razmerju na desnem bregu reke Taicihu nisem dobil nikakih poročil.

Rusi so našli v Port Arturu pod zemljo velike municijske zaloge, katere so napravili Kitajci po japonsko-kitajski vojni, ne da bi jih bili Japonci zapazili. — Velike zaloge smodnika so prišle generalu Steseljgu v prid o pravem času.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Naš Brce. Dornberg ga pozna, vasi naokoli ga poznajo, tudi Gorica ga pozna — našega bivšega župana Brce. Kdo ga je povzdignil, da ga ljudje poznajo? Ljudje naše stranke so ga posadili na županski stolec v Dornbergu, med njimi tudi naša duhovščina. Brez naših ljudi bi bil ostal na večne čase — neznan Brce.

Kako se vede Brce? Za steno občinske pisarne se brati z liberalnim učiteljem, bralcem „Slovenskega Naroda“, kateri „mu oči odpira“, da se morajo učiteljem zvišati plače. Pri „Krševanu“ se pa objema s Pilatužem, Stefanom Mersarjevim, Nejkom in s podobno telegenco. Župan, župan, kam si prišel?!

Kako agitira Brce? Krčmarjem obeta prostost, če bosta v starejštvu on in Jane Tomažev. Nekemu občanu je dokazoval, da mu kar 1200 K ne bo treba plačati v občinsko denarnico, ako bosta izvoljena Brce in Budin.

Brce pred tremi leti. Tačas je slavno zmagala v Dornbergu kat.-nar. stranka. Brce je zmagi zbranim volilec tako-le pridigal: „Možje, lahko smo srečni in ponosni! Z nami je duhovščina, z nami so škofje, z nami sv. oče papež, z nami je sam presvitli cesar. Kdo pa je z liberalci? Samo kakšen baraba!“ Dragi naš Brce, kdo je torej s tabo, ko si uskočil k liberalcem? Poglej okrog sebe in reci še enkrat, kakor si rekel že pred tremi leti!

Brce ta smo vabili k sebi. Vkljub temu, da je ta mož razžalil mnoge može od naše strani, s mo g a v e n d a r zopet in zopet vabili k sebi. A

ni hotel na noben način. Zato pa tudi mi ne moremo z njim.

Kaj pa Budin? Budin ima v sorodu dva vse časti vredna duhovnika. Večkrat jih prosil je ali one dobre, posebno denarja. Vendar ima veliko veselje, zabavljati čez „farje“. Kakšen značaj ima tak človek?

Budinova pamet. Budin je izjavil pred našim kaplanom — od tega je komaj eno leto: „Gilji klerikalne stranke so boljši kot liberalne“. Kaplan ga je vprašal: „Zakaj pa delate zoper našo stranko?“ Budin odgovori: „Iz maščevanja“. Kaplan ga vpraša: „Zakaj se moramo potegovati: za dobro ali slabo, za zmoto ali za resnico?“ Budin odgovori: „Za zmoto, saj resnica si že sama pomaga“. Kaplan mu reče: „Tedaj pa ni mogoče z vami pametno govoriti“. In tako moramo reči vsi Dornberžani: S človekom, ki se nalašč bojuje za zmoto, ne moremo in ne smemo iti. Priča gorajšnjega pogovora sta bila župan Brce in stari župan Jožef Sinigoj.

Kaj moramo storiti? Dornberžani, kateri ste dobri kristjani in dobri možje: vsi pojdite volit v pondeljek in torek samo dobre narodnjake, odločno katoliške može in razumne gospodarje, kateri nam nikoli ne bodo delali take sramote, kakoršno vam zdaj delajo nekateri „liberalci“. Mi hočemo v občini obraniti: vero, poštenje, red in dobro gospodarstvo. Za te dobre pojdite v boj vsi do enega!

Novice.

Jubilej slovesnega razglasenja brezmadežnega Spočetja bomo praznovali v goriški nadškofiji od 7. t. m. do 7. decembra t. l. Danes zvečer bo slovesno zvonjenje naznanilo vsem vernikom začetek tega jubileja. Jutri na praznik rojstva M. D. se bo pela pred farno mašo pesem: Pridi sv. Duh! Dne 8. decembra t. j. na praznik brezmadežnega spočetja pa bomo zaključili s zahvalno pesmijo.

Kdor se hoče udeležiti v tem času popolnega odpustka, ki se lahko obrne tudi v prid vernim dušam v vicah, mora:

1. Obiskati trikrat v mestu stolnico, na deželi pa župno ali kuracijsko cerkev ter moliti po navadi na pr. petkrat Oče naš, Zdrava Marija in cast bodi Očetu.

2. Mora en dan postiti se. Pri tem postu ni nobenega olajšanja. Dušni pastirji pa se lahko obrnejo do prem. knez nadškofa, da dovoli jesti jajca in mlečne jedi v krajih, kjer se drugih jedi ne more lahko dobiti.

3. Prejeti mora sakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa.

Ta dobra dela lahko opravimo po katerikoli vrsti. Zadnje delo pa, katero opravimo, moramo opraviti v stanu milosti Božje.

Grof Goëss. — Torej odstop tržaškega namestnika grofa Goëssa je že popolnoma dognana stvar. Grof Goëss prišel je te dni s svojih posestev, ki se nahajajo na Koroškem, v Trst, se je tam od nekaterih gospodov poslovil in je večeraj odpotoval na Koroško ali pa kam drugam, od koder se več ne vrne v Trst. Naravno je, da se zdaj mnogo ugiblje o njegovem nasledniku. Največ se imenuje za naslednika grofa Goëssa dalmatinski namestnik baron Handl. Dunajska „Neue Freie Presse“ pravi, da je med kandidati za to mesto tudi bukovinski deželni predsednik knez Hohenlohe. Pa tudi sedanji podpredsednik in voditelj tržaškega namestništva vitez Schwarz se nahaja med kandidati, seveda časnikarskimi. Dunajski list „Deutsche Zeitung“ pa naznanja celo vrsto sprememb pri raznih namestništvih, ki bi se izvršile že v najkrajšem času, in sicer bi prišel po mnenju tega lista baron Handl v Trst, kranjski deželni predsednik baron Heinšel bi v Opavo, šlezki deželni predsednik grof Thun prišel bi v Ljubljano, in tudi sedanji tirolski namestnik baron Schwarzenau bi odstopil, a na njegovo mesto bi prišel vitez Call, brat trgovskega ministra, ki je sedaj predsednik deželnega sodišča v Inostou.

Desetletnica akad. društva „Danica“. — Letos in sicer dne 12., 13., in 14. t. m. praznuje akad. društvo „Danica“ slovesno desetletnico svojega obstanka in se bo ta slavnost vršila po tem programu, katerega je pripravljali odbor te dni sestavil in priobčil. Dne 12. septembra zvečer ob 1/28. pozdravni večer v prostorih restavracije „pri Levu“ na Marije Terezije cesti. 13. septembra

zjutraj ob 9. sv. maša pri č. mm. uršulinah, daruje prevz. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič. Po sv. maši slavnostno zborovanje na starem strelišču s sledečim vzporedom: 1. Slavnostni govor, govori phil. V. Marinko. 2. O nalogah slov. kat. dijaštva, govori dr. J. E. Krek, častni član „Danice“. Ob 1. uri popoldne slavnostni banket v restavraciji „pri Levu“. Po banketu fotografiranje vseh članov „Danice“, in zatem razkazovanje mesta tujim gostom. Zvečer ob pol 8. slavnostni koncert s petjem ob sodelovanju slavne ljubljanske društvene godbe v prostorih starega strelišča. 14. septembra izlet. Pri banketu stane kuvert 3 K. Oni gospodje, ki se želijo banketa udeležiti, naj to v kratkem naznanijo odboru. Zadnji čas za priklase je 8. septembra. Na poznejše oglase se ne bode moglo ozirati. Dostop na slavnostne prireditve, ki so vse brez vstopnine, imeli bodo le vabljeni in po njih vpeljeni gostje. Glede izleta se bode potrebno še pozneje naznanilo, oziroma še-le na pozdravnem večeru. Vabijo se vsi prijatelji „Danice“, da se mnogoštevilno odzovejo temu vabilu, da spozna „Danica“ vse one, ki so resnični prijatelji slovenskega dijaštva.

Udeležba na „Dančini“ slavnosti. — Od tujih gostov odzvali so se dosedaj že Poljaki, Čehi in Hrvati. Zlasti Čehi in Hrvati pošljejo številno zastopstvo. Pričakujemo torej, da se tudi naši starešine in drugi prijatelji „Danice“ v kratkem odzovejo našim pozivom in nam naznanijo svojo udeležbo, da vemo potem uravnati priprave. Naj naši slovanski gostje spoznajo, kako globoko, da je pri nas Slovencih prodira katoliška ideja tudi v izobražene kroge! „Dančina“ desetletnica bodi manifestacija slovenske katoliške inteligence.

Prilagodilni odbor.

Za „Slovensko sirotišče“ so darovali: P. n. gg. monsior dr. Josip Gabrijevčič 20 K, A. K. iz Kozane 1 K, Mar. Makuc 1 K, društvo „Slov. Beseda“ 1 K, I. T. 1 K in Josip Golja v Klavžah 1 K. Bog plati!

Dar. — Uprava „Primorskega lista“ je prejela za „Šolski dom“ 1 K, katero je darovala družba „Slovenska beseda“.

Za „Alojzijevišče“: Preč. g. Jak. Rejec 10 K. — Bog plati!

Z Otllice nam poročajo: Starešinstvo naše na novo ustanovljene občine Dol-Otllice je imenovalo v zadnji seji za častnega občana lokavškega župana g. Josipa Vidmarja, in to v priznanje njegovih zaslug za občino Dol-Otllice, katere si je izlekel za časa, ko je spadala občina Dol-Otllice še pod občino Lokavec, in posebno pa še za to, ker se je g. Vidmar tako uspešno trudil, da je postala Dol-Otllica samostalna občina. — Čestitamo!

V šolo, v šolo! — Približuje se čas, ko začnejo v Gorici zopet šole. Ta čas je zelo važen. Naj bi ga nihče ne zamudil! Kdor le more, naj pošlje svoje otroke v šolo. Koliko talentov imamo Slovenci po deželi, ki so zakopani in ne donajajo narodu nobene koristi, dočim bi lahko mnogo koristili, ko bi jih bili ob svojem času poslali v šolo. Opozarjamo na to veliko važnost ne samo stariše, ampak tudi č. gg. duhovnike in gg. učitelje. Kdor mora, naj pomaga, ker je to narodno delo v pravem pomenu besede.

C. kr. gimnazija. Sprejemanje v I. gimnazijski razred je 14. sept. od 9.—12. predp. Učenci morajo priti z očetom ali njegovim namestnikom in morajo prinesiti rojstni list in zadnje šolsko spričevalo. Sprejemni izpit bo 15. sept. Dijaki, ki so bili že prej v tem zavodu, naj se oglasio 16. ali 17. t. m. Ponavljajni izpiti bodo 16. in 17. sept. Dne 18. t. m. bode sv. maša in dne 19. prične redni pouk.

C. kr. realka. — Sprejemanje v I. razred c. kr. realke bo 14. t. m. od 9.—12. predp. Učenci morajo priti z očetom ali njegovim namestnikom in morajo prinesiti rojstni list in zadnje šolsko spričevalo. Sprejemni izpit bo 15. t. m. Dijaki, ki so bili že prej v tem zavodu, naj se oglasio 16. t. m. ob 9. uri v šolski sobi. Dijaki, ki pridejo iz drugih zavodov, se morajo zgledati dne 15. t. m. in morajo narediti sprejemni izpit. Ponavljajni izpiti bodo dne 17. t. m. od 8.—12. predp.

Na c. kr. ženskem učiteljišču prične šolsko leto 16. t. m. Vpisovanje na deško in dekliško vadnico se bode vršilo 15. t. m. od 8.—12. predp., vpisovanje gojenk za vsprejem v prvi tečaj

c. kr. ženskega učiteljišča pa bode 14. in 15. t. m. od 8.—12. predp. Ponavljajni in sprejemni izpiti bodo 16. t. m.

Začetek šolskega leta se bliža in razni šolski zavodi naznanjajo, katere dneve bodo vpisovali otroke, ki se želijo v njih šolati. Goriškim Slovencem sta poleg drugih javnih šolskih zavodov na razpolago „Šolski Dom“ in „Mali Dom“, kamor lahko pošiljajo svoje otroke. Oba zavoda vzdržuje in vodi goriško šolsko društvo „Šolski Dom“, kateremu načeljuje od prvega početka za narodno vzgojo in omiko na Goriškem zaslužni dr. Ant. Gregorčič, profesor bogoslovja.

V „Šolskem Domu“ se nastanijo v prihodnjem šolskem letu, ki začne 16. septembra, šestrazredna ljudska šola s tremi paralelkami, dekliška obrtna in nadaljevalna šola z dvema oddelkoma ter deška obrtno-nadaljevalna šola s pripravljanim tečajem in dvema razredoma. Dekliška obrtna šola bo imela oddelke za umetno vezenje in belo šivanje s tremi tečaji in s tečajem za odrasle ter oddelke za krojno risanje in šivanje ženskih oblek z dvema tečajema za redne učence in s tečajem za odrasle.

V „Malem Domu“ se nastani poleg otroškega vrta ljudska šola za prvo, drugo, tretje in četrto šolsko leto za one otroke, katerim je bliže tje nego v „Š. Dom“, ali kateri radi pomanjkanja prostora ne dobijo mesta v „Šolskem Domu“, ter deška pripravljavnica za srednje šole in dekliška pripravljavnica z dvema letnikoma za izobraževališča za učiteljice.

Vpisovanje v ljudsko šolo bo v „Malem Domu“ in v „Šolskem Domu“ 14. in 15. septembra od 9. do 12. ure predpoludne in od 2. do 4. ure popoldne. Ljudska šola je namenjena v prvi vrsti otrokom iz mesta; otroci iz okolice se le izjemoma sprejemajo v višje razrede ljudske šole.

Vpisovanje v dekliško obrtno in nadaljevalno šolo ter v deško in dekliško pripravljavnico se bo vršilo imenovane dni in ob navedenih urah v „Šolskem Domu“.

Dne 16. septembra se bodo obdržavali potrebni izpiti. V soboto 17. septembra bo šolska maša in 19. septembra začne redni pouk v vseh navedenih zavodih.

Vpisovanje v deško obrtno-nadaljevalno šolo bo v sredo 14. in v petek 16. sept. od 5. ure zvečer naprej. V petek bodo tudi potrebni izpiti in razvrstitev novih učencev v razrede. V nedeljo 18. sept. bo vpisovanje nedeljskih učencev te šole in ob enem tudi redni pouk.

Slovenski roditelji, ne opustite lepe prilike, ki se vam nudi, da vpišete svoje otroke v prekorošne in prepotrebne razne šole. Slovenska mladina, ki se zaveda življenja, ne opusti krasne prilike, ki ti je dana, da si nabereš za življenje prepotrebni znanost in spretnost. Uči se v mladosti, da boš srečna svoje dni. Rodoljubi, prijatelji te vabijo; ne presliši njih glasu. Slovenski roditelji, ki hočejo svojim otrokom dobro, jih vpišejo v šolo ter skrbijo, da se učijo in da šolo redno obiskujejo.

Pripravljavnica za srednje šole. — Učni jezik v srednjih šolah goriških je še vedno nemški. Zato morajo slovanski otroci, ki hočejo obiskovati te šole, naučiti se vsaj za silo nemškega jezika, predno se jim dovoli vstop v srednje šole. V ta namen je združena s tukajšnjo gimnazijo pripravljavnica, v kateri se mučijo slovanski otroci s priučanjem nemške besede, da morejo potem vstopiti v srednje šole. V to pripravljavnico se navadno oglasi mnogo ukaželjnih slovanskih otrok; ali sprejmejo, jih k večjemu le 38. Da bi bilo mogoče pripraviti se za srednje šole tudi takim slovanskim otrokom, ki nimajo prilike, da bi obiskovali državno pripravljavnico, ustanovilo je društvo „Šolski Dom“ zasebno pripravljavnico za srednje šole, v katero sprejema učence, kolikor dovoljujejo šolski prostori. Kdor želi biti sprejet v to šolo, mora imeti za seboj z dobrim uspehom najmanj tretje leto ljudske šole ter mora znati vsaj čitati in pisati nemški, ker drugače ni mogoče, da bi si nabral potrebnega znanja v enem letu. Vpisovanje v pripravljavnico „Šolskega Doma“ bo 14. in 15. sept. od 9. do 12. ure predpoludne in od 2. do 4. ure popoldne. Učenci, ki niso hodili v „Š. Dom“, se bodo morali podvreči vzprejemnemu izpitu, ki bo deloma že tista dneva, deloma pa še le v petek 16. sept. Učenci te šole plačujejo šolnino v razmeri s premožnostjo svojih roditeljev do 4 K na mesec, ki je najvišji znesek.

„Mali Dom“. — Goriški Slovenci so postavili zopet lep spomenik svoji naprednosti in poštrevnosti. Zgradili so si novo šolsko poslopje, ki poleg „Šolskega Doma“ bo sprejemalo slovansko mladino obojega spola v razne učne zavode, ki bodo nastanjeni v teh krasnih prostorih, ki popolnoma odgovarjajo namenu, kateremu imajo služiti. Novo poslopje, ki obsega devet šolskih sob s potrebnimi postranskimi prostori, nazvali so „Mali Dom“ deloma, da se razločijo od otroških bahačev, ki razupivajo negotova zasebna podjetja za velike narodne pridobitve, deloma, da dajo izraz svojemu prepričanju, da slovenskemu življu v Gorici ne zadostujejo sedanje priprave za vzgojo in omiko njegove mladine, marveč da mu pritičejo in da mu s časom bodo na razpolago poslopja, kakoršna zahteva število njegovih otrok ter njegova veljavnost in pomen v mestu. Goriški Slovenci so spoznali, da dobro urejene narodne šole najboljše pospešujejo narodne težnje in narodovo boljše bodočnost. Temu namenu služil bo tudi „Mali Dom“, v katerem se nastanijo za zdaj otroški vrtec, ljudska šola za štiri šolska leta, deška pripravljavnica za srednje šole in dekliška pripravljavnica za izobraževališča za učiteljice. Toliko za prvi začetek. Ako bodo okoliščine ugodne in poštrevnosti slovanskih rodoljubov vztrajna, sledilo bo s časom še kaj, kakor zahtevajo potrebe in nadarjenost našega slovanskega ljudstva. Slovanski rodoljubi, podpirajte uzorno narodno in kulturno započetje!

C. kr. gimnazijska pripravljavnica v Gorici. — Šolsko leto 1904/1905 se začne 18. kimovca. Vpisovanje učencev s slovanskim materinim jezikom bode 15. kimovca od 8. do 11. ure predpoludne. Pogoji so: 1. izpričevalo z odličnim ali vsaj z dobrim vspehom dovršenega 3. ali 4. razreda ljudske šole, 2. krstni list z izkazom, da učenec šteje 9 pa ne več kot 13 let, 3. zdravnikovo izpričevalo o stavljenih kozah, o zdravih očeh, sploh o popolnem zdravju, 4. ubožni list od tekočega leta, če so stariši ubogi. Prednost imajo nadarjeni in pridni učenci lepega obnašanja, ki v svojem domačem kraju nimajo nobene prilike, naučiti se nemščine in pripravljati se za gimnazijo ali realko. Učnine je plačati za vsako polletje 10 K; ubogi in vredni učenci so celó ali na pol oproščeni učnine.

V Gorici, 5. kimovca 1904.

Fr. Orešec,
c. kr. vodja.

Začetek šolskega leta na c. kr. pripravnic za učiteljišča v Podgori pri Gorici bode dne 16. septembra. Vpisovanje učencev bode dne 14. in 15. septembra od 9.—12. ure predpoludne v tamošnjem šolskem poslopju. V ta zavod se sprejemajo krepki in zdravi dečki, ki so dosegli 14. leto ali vsaj 13½. leta svoje starosti in so dovršili z dobrim vspehom ljudsko šolo ali pa kak razred srednjih šol ter se žele posvetiti učiteljskemu stanu. Za vsprejem se zahteva: zadnje šolsko spričevalo, krstni list, spričevalo o stavljenji koz in zdravniško spričevalo, da je dotičnik zdrav in brez telesnih hib. Šolnine se ne plačuje, temveč dobe pridni in potrebni učenci na tem zavodu nekaj državne podpore.

Razmere na goriški gimnaziji in realki. — Večkrat se je že dogodilo, da namestijo v I. razreda kot razrednika kakega trdega Nemca, ki ne zna trohice slovanskega in italijanskega jezika. Učenci ne morejo napredovati, ker profesorja ne umejo. Pripeti se celo, da govori profesor kak nemški dialekt, ki je učencem popolnoma neumljiv. Pri takih razmerah morajo biti vspehi na koncu semestra žalostni.

Da se to zabrani, je potrebno, da namestijo v prvi razred profesorja, ki je zmožen deželni jezikov. To zahtevamo! V slučaju, da bi se letos storilo nasprotno, pozivljemo državne in deželne poslance, naj povzdignejo svoj glas na pristojnem mestu. Potrebno bi bilo tudi na javnem shodu proti takemu ravnanju slovesno oporekati!

Povratek topničarstva. — Jutri se povrneto iz Celovca dve bateriji tu garnizujočega topničarskega polka, ki je bil tam na vojaških vajah. Ostali dve bateriji pa prideti v Gorico v soboto.

Deželnozborska dopolnilna volitev. — V sredo se je vršila za mesto Gorica deželnozborska dopolnilna volitev, ki je nastala potrebna vsled znanega in sramotnega bega velikega ital. patrijota dr. Graziadio Luzzatta. Tukajšnji „Cor-

riere“, ki je bil glasilo pobeglega dr. Luzzatta, je za to volitev strašno bobnal ter strašil Italijane, da jim preti od slovanske strani velika nevarnost, čeravno je bilo vsem znano, da se Slovenci volitve ne bodo udeležili. Vkljub vsemu bobnanju omenjenega lista pa se je udeležilo volitve od vseh 1281 volilcev le 106 volilcev, in je dr. Camillo Egger dobil 102 glasova, ker so bili 4 glasovi spoznani kot neveljavni. To je pač najjasnejši dokaz, kako malo zaupanja uživa med volilci „Corriere“, kar je popolnoma naravno, ako se pomisli, da je bil ta list, kakor smo že zgoraj omenili, glasilo dr. Graziadio Luzzatta.

„Centralna posojilnica“ v Gorici je imela do konec meseca avgusta denarnega prometa K 2.593.139.87. Hranilnih vlog se je tekom do sedanje upravne dobe prejelo 431.615.54 K, vrnilo pa K 200.749.63, stanje konec avgusta znaša K 1.038.300.22. Posojil se je letos doslej dalo 177.246.73 K, vrnilo pa K 62.983.66, stanje konec avgusta je K 793.244.28. Promet v tekočem računu K 1.665.352.03, stanje posojilnici prilog: K 275.440.73.

Trgovine z železjem v Gorici bodo odslej vsako nedeljo in praznik zaprte.

Na Trnovem bo prevz. knez in nadškof delil sakrament sv. birme dne 11. septembra — na praznik Imena M. Device.

S Ponikev nam poročajo: Minule dni kupil je teleter Št. Mrak iz Čepovana od Pokarja tele, katero je koj zvalgal, ker se je pogodil na vago. Ali tele mu je uteklo in sicer na neki pašnik. Čez par dni pa se je tele s pašnika samo povrnilo. In tu so tele zopet vagali. Pa glejte čudo: v teh dveh dneh zredilo se je tele za celih 9 kilogramov. Ali niso izvrstni naši pašniki?!

Obsojen na vešala. — V soboto je bil pred porotnim sodiščem v Novem mestu radi roparskega zavrtnega umora in hudodelstva raznih tatvin obsojen na smrt na vešala 23 letni France Erman iz župnije Št. Janž na Dolenjskem.

France Erman je bil dne 1. julija t. l. umoril na Brunski gori poštnega pota Franca Bregarja z namenom, da ga oropa. Povrh tega se mu je dokazalo še več tatvin, ki jih je izvršil.

Novi desetkronski bankovci. — Splošno je znano, da se sedanji desetkronski bankovci lahko ponarede. Zato bodo naredili nove. Na bankovcih bo naslikano lice izredno krasne kneginje Rohan.

Listnica uredništva in upravnštva. — G. dr. S. v R.: Naročnina poravnana. G. dop. iz K.: Prihodnjič.

Katoliška slovenska družina sprejme na stanovanje več učencev. Hiša je nova in stoji na lepem, zdravem kraju blizu središča mesta. Učenci imajo priliko učiti se v nemščini. Pojasnila daje upravništvo „Primorskega lista“.

„Kuhinjska šola“
v Gorici,
v ulici Vetturini št. 9
se otvori
20. t. m.

Zahvala.

O priliki bridke izgrube našega preljubljenega očeta

Ivan-a Čargo,

posestnika v Kanalu,

izrekamo potrtem srcem tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem in sploh vsakemu posamičnemu za izkazano sočutje in častilno spremstvo k zadnjemu počitku našo najiskrenejšo zahvalo.

V Kanalu, dne 4. septembra 1904.

Žalujoči ostali.

